

Course name: Social Enterprise – New Challenges for Social Action

אופן הוראה: שיעור סמינר סדנא
סוג מקצוע: חובה בחירה השלמה

תאור הקורס:

קידום מטרות חברתיות באמצעות אסטרטגיות עסקיות הינה תופעה ההולכת ומתפתחת במדינות רבות בעולם, במגוון רחב של אופנים: החל מעסקים המוקמים לשם קידום מטרה חברתית וכלה במיזמים עסקיים של אלכ"רים, המיועדים לייצר הכנסה לארגון. הקורס יעסוק ברקע ההיסטורי והסוציולוגי להתפתחות התחום; במודלים השונים הקיימים במערב ובארצות המתפתחות; באתגרים הניהוליים והחברתיים העומדים בפני העוסקים בתחום; במחקרי הערכה וגישות ביקורתיות; ובהיכרות עם המודלים השונים הקיימים בישראל. במהלך הקורס יתארחו יזמים חברתיים, מנהלי עמותות ואנשי עסקים המפעלים מיזמים עסקיים חברתיים. הקורס יכלול מרכיב מעשי של התנסות בהליכי תכנון, ייעוץ והקמה של מיזם חברתי עסקי.

מקורות:

Nicholls, Alex (ed.) (2006), **Social Entrepreneurship: New Models of Sustainable Social Change**, Oxford University Press.

Oster, Sharon M, Massarsky, Cynthia W, Beinhacker, Samantha L. (Editors), (2004), **Generating and Sustaining Nonprofit Earned Income**, Jossey-Bass,

Course description:

Social enterprise, the utilizing market based strategies for addressing social goals is a well developed phenomenon of the last 20 years, in a variety of forms. The course will deal with the historical and sociological background of the phenomenon; the different models existing in the West and in developing countries; the managerial and social challenges faced by practitioners; evaluations and criticism of the field; and an analysis of the Israeli models. Guest speakers in the course will be: social entrepreneurs, nonprofit leaders and business people active in the field. The course will include a section of hands-on experience in the various stages of setting up a social enterprise

Sources:

Nicholls, Alex (ed.) (2006), **Social Entrepreneurship: New Models of Sustainable Social Change**, Oxford University Press.

Oster, Sharon M, Massarsky, Cynthia W, Beinhacker, Samantha L. (Editors), (2004), **Generating and Sustaining Nonprofit Earned Income**, Jossey-Bass,

מטרות הקורס

הקורס יוקדש להיכרות עם ההתפתחויות המרתקות בעולם ובישראל במפגש שבין עשייה חברתית ופעילות עסקית. הסטודנטים ילמדו להכיר מודלים שונים של מיזמים עסקיים חברתיים המופעלים בעולם ובישראל, יתעמקו באתגרים הניהוליים והחברתיים העומדים בפני הפועלים בתחום זה, יכירו מחקרים בישראל ובעולם המסבירים, מבקרים ומעריכים פעילות זו, ייפגשו עם יזמים חברתיים ואנשי עסקים המפעילים מודלים עסקיים חברתיים בישראל, ויתנסו בהליכי תכנון והקמה של מיזם עסקי באמצעות שימוש בתיאורי מקרה (case studies) וסימולציה.

נושאי הקורס

- סקירה היסטורית של התפתחות המפגש בין פעילות עסקית ויזמות חברתית במדינות שונות בעולם.
- לימוד והיכרות עם המגוון הרחב של מודלים הקיימים בארצות המפותחות ובמדינות העולם השלישי, לקידום מטרות חברתיות באמצעות אסטרטגיות עסקיות,
- האתגרים אשר מעמידה התרבות הארגונית של ארגוני החברה האזרחית בפני הקמת מיזמים עסקיים.
- מקומה של המדינה בקידום מיזמים עסקיים חברתיים בהקשר הכולל של הפרטת שירותים חברתיים והתפיסות הביקורתיות השונות בשאלות אלה.
- האם ניתן לאזן בין מטרות חברתיות ועסקיות במיזמים עסקיים של ארגונים חברתיים? אתגר ה- Double (or triple) Bottom Line.
- מודלים עסקיים ייחודיים של העסקת אוכלוסיות מוחלשות.
- אתגרים בניהול מיזמים עסקיים – חברתיים: תוכניות עסקיות, כוח אדם, תמחור, מקורות מימון, יחסים עם ועד מנהל/דירקטורים.
- הערכה ומדידת תשואה חברתית של השקעות (SROI) Social Return on Investment
- מקורות המימון: ממיקרו קרדיט (Grameen Bank), דרך קרנות הון סיכון חברתיות ועד לבנקים מסחריים חברתיים (Shorebank).
- מבנים משפטיים וגישת שלטונות המס בישראל ובעולם.

ביבליוגרפיה

קריאת חובה:

Nicholls, Alex (ed.) (2006), **Social Entrepreneurship: New Models of Sustainable Social Change**, Oxford University Press.

Oster, Sharon M, Massarsky, Cynthia W, Beinhacker, Samantha L. (Editors), (2004), **Generating and Sustaining Nonprofit Earned Income**, Jossey-Bass,

פורטוגלי אמנון, דניאלי מילר נתנאלה, **מקורות הכנסה עצמיים למלכ"רים: מימוש הייעוד החברתי באמצעות הפעילות העסקית**, *חברה אזרחית ומגזר שלישי בישראל* א(2), תשס"ח – 2007 עמ' 25-8

יאנג דניס ר., **מתח בין הייעוד לשוק בניהול מלכ"רים**, ביטחון סוציאלי 70, דצמבר 2005, עמ' 32-55.

Dees, Gregory, **The meaning of Social Entrepreneurship** (1998 revised 2001)

Defourny, Jacques, Nyssens Marthe (eds.) (2008) **Social Enterprises in Europe:**

Recent Trends and Developments, *WP no. 08/01, EMES Europeans Research Network*

Foster, William and Bradach Jeffrey, (2005) **Should Nonprofits Seek Profit?**

Harvard Business Review, February 2005, p.2-10

Massarsky, Cynthia W, Beinhacker, Samantha L. **Enterprising Nonprofits:**

Revenue Generation in the Nonprofit Sector, (2002) Yale School of Management – The Goldman Sachs Foundation Partnership on Nonprofit Ventures.

Martin, Roger L. and Osberg, Sally, **Social Entrepreneurship: The Case for**

Definition. *Stanford Social Innovation Review*, Spring 2007, pp. 29-39.

Prahalad, C.K., Hammond, Allen, (2002), **Serving the World's Poor, Profitably**, *Harvard Business Review*, September 2002

רז גודלניק, אור בקצה המנהרה: החברה שתאיר את המדינות המתפתחות,

www.nrg.co.il/online/1/ART1/884/651.htm

Aiken, Mark, **Tensions and Opportunities in the Evolutionary Path of Three UK Social Enterprises**, in Nyssens, Marthe, (ed) *Social Enterprise At the Crossroads of Market, Public Policies and Civil Society*, , Routledge, 2006.

Clark, Catherine H. et al, **For-Profit Social Entrepreneur Report: Balancing Markets and Values**, Rise Project, Columbia Business School , 2006

Dees , Gregory and Battle Anderson , Beth, (2003), **For-Profit Social Ventures**, in , Marilyn L. Kourilsky and William B. Walstad (eds.), *Social Entrepreneurship 2003*, Senate Hall Academic Publishing. p.1-26

Emerson, Jed, **The Nature of Returns: A Social Capital Markets Inquiry into Elements of Investment and The Blended Value Proposition**, *Social Enterprise Series No. 17*, Harvard Business School

Froelick, Karen A. (1999) **Diversification of Revenue Strategies: Evolving Resource Dependence in Nonprofit Organizations** , *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 1999 28: 246-268.

Leadbeater, Charles, (2007) **Social Enterprise and Social Innovation: Strategies for the Next Ten Years**, *A social enterprise think piece for the Office of the Third Sector*, November 2007

Measuring value: a guide to Social Return on Investment (SROI), *New Economic Foundation*, Second edition, 2008

Oster, Sharon M., Massarsky ,Cynthia W, Beinhacker Samantha L. (Eds) (2004), **Generating and Sustaining Nonprofit Earned Income**, Jossey-Bass

Skloot, Edward , **Evolution Or Extinction: A Strategy for Nonprofits in the Marketplace**, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 2000; 29; 315

O'Regan Katherine M and Oster, Sharon M. (2000), **Nonprofit and For-Profit Partnerships: Rationale and Challenges of Cross-Sector Contracting** *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 2000; 29; 120

Weisbrod, B. A. (2004). **The Pitfalls of Profits Why nonprofits should get out of commercial ventures**. *Stanford Social Innovation Review*, Winter 2004

Young, D. R. (2001), **Organizational identity in nonprofit organizations: strategic and structural implication**. *Nonprofit Management and Leadership*. 12(2), 139-157

Yunus, Muhammad (2007) **Creating a World Without Poverty: Social Business and the Future of Capitalism**, PublicAffairs

מטלות/דרישות הקורס

1. שיעורים: השיעורים יתבססו על חומרי הקריאה ועל דיון וניתוח תיאורי מקרה (case studies)
2. מטלה מעשית (30% מן הציון הסופי)
בחירה בין שתי אפשרויות:

א. הצעה ובדיקת היתכנות של הקמת מיזם חברתי עסקי כעסק חברתי או כפרויקט של עמותה קיימת

ב. הערכה מובנית של מיזם עסקי קיים לפי פרמטרים מקצועיים

